Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Скопје, 31 мај 2019 година

Соопштение за печат

Позначајни движења во платниот биланс[1] во првиот квартал од 2019 година

Во првиот квартал од 2019 година во тековните трансакции со нерезидентите е остварен дефицит од 162,5 милиони евра, главно како резултат на дефицитот во стоковната размена. Кај финансиските трансакции со нерезиденти се остварени позначајни нето-приливи, главно поврзани со трговските кредити. Во првиот квартал, девизните резерви бележат умерено намалување од 5,6 милиони евра.

Основни компоненти на платниот биланс на Република Северна Македонија
(во милиони евра)

	тековна година	претходна година		квартална промена		годишна промена	
	Кв.1 2019	Кв.1 2018	Кв.4 2018	милиони евра	%	милиони евра	%
Тековна сметка	**-162,5**	**-144,5**	**-107,1**	**-55,3**	51,6	**-18,0**	12,5
Стоки	**-473,1**	**-463,0**	**-471,4**	**-1,7**	0,4	**-10,1**	2,2
Услуги	**98,4**	**102,8**	**-47,8**	**146,1**	...*	**-4,5**	-4,4
Примарен доход	**-113,9**	**-113,5**	**-108,2**	**-5,7**	5,3	**-0,4**	0,4
Секундарен доход	**326,2**	**329,2**	**520,2**	**-194,0**	...*	**-3,0**	-0,9
Капитална сметка	**0,3**	**0,3**	**6,3**	**-6,1**		**-0,1**	
Финансиска сметка	**-157,8**	**-159,8**	**-85,3**	**-72,5**		**2,0**	
Директни инвестиции	**-21,6**	**-235,4**	**-313,8**	**292,3**		**213,9**	
Нето-стекнување средства	**194,1**	**64,2**	**-228,6**	**422,7**		**129,9**	
Нето-создавање обврски	**215,7**	**299,6**	**85,2**	**130,4**		**-83,9**	
Портфолио инвестиции	**22,3**	**-368,6**	**11,9**	**10,4**		**390,9**	
Валути и депозити	**35,2**	**80,2**	**60,1**	**-24,8**		**-45,0**	
Заеми	**-19,1**	**47,5**	**35,1**	**-54,2**		**-66,6**	
Трговски кредити	**-169,2**	**59,9**	**-19,7**	**-149,5**		**-229,1**	
Девизни резерви	**-5,6**	**256,6**	**141,1**	**-146,7**		**-262,2**	

* процентуалната промена е над 100.
Напомена: Во финансиската сметка знакот (-) означува нето-приливи од странство. Кај девизните резерви знакот (+) означува зголемување, додека знакот (-) означува намалување на девизните средства. Во податоците за девизните резерви се исклучени ценовните промени и курсните разлики.
Извор: НБРСМ.

Тековна сметка

Гледано на квартална основа, дефицитот на тековната сметка во првиот квартал се прошири за 55,3 милиони евра, пред сѐ заради помалиот суфицит кај секундарниот доход (за 194 милиони евра), којшто делумно е неутрализиран преку подобрите остварувања во размената на услуги (за 146,1 милион евра).

[1] Платниот биланс претставува статистички извештај којшто систематски ги сумира сите економски трансакции на Република Македонија со странство за определен временски период, односно ги сумира тековните, капиталните и финансиските трансакции помеѓу резидентите и нерезидентите.

Во споредба со првиот квартал од минатата година, дефицитот на тековната сметка е зголемен за 18 милиони евра, што во најголем дел се објаснува со промените во салдото на стоковната размена (за 10,1 милион евра), како и намалениот суфицит кај услугите и секундарниот доход (за 4,5 и 3 милиони евра, соодветно).

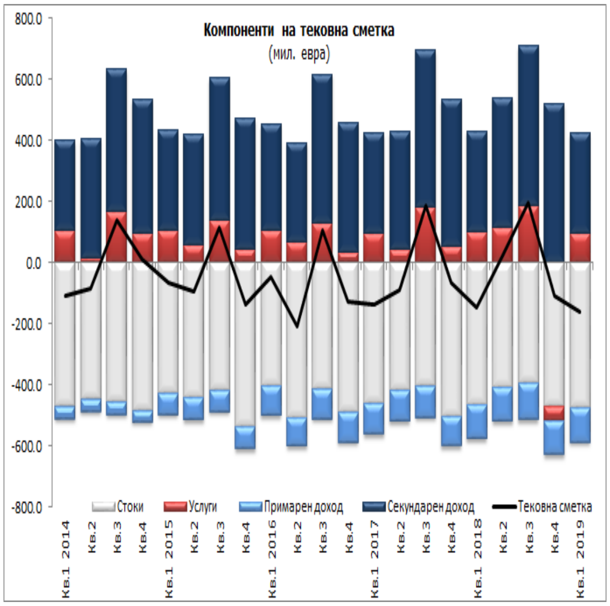

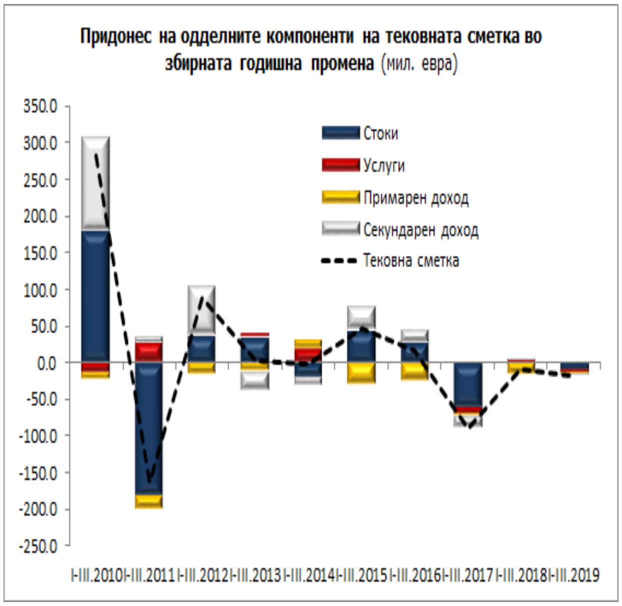

Извор: НБРСМ.

Финансиска сметка

Кај финансиските трансакции со нерезиденти, во првиот квартал од 2019 година се остварени нето-приливи од 157,8 милиони евра. Анализирано по категории, нето-приливи се евидентирани кај трговските кредити (169,2 милиона евра), директните инвестиции (21,6 милиони евра) и заемите (19,1 милион евра), додека нето-одливи се забележани кај валутите и депозити (35,2 милиона евра) и портфолио-инвестициите (22,3 милиони евра). Девизните резерви бележат умерено намалување за 5,6 милиони евра.

На нето-основа, врз основа на странски директни инвестиции, во првиот квартал од 2019 година се остварени нето-приливи од 21,6 милиони евра. Овие остварувања се резултат на нето-приливи кај сопственичкиот капитал (75,5 милиони евра) и реинвестираната добивка (90,6 милиони евра), додека кај меѓукомпанискиот долг се остварени нето-одливи (144,5 милиони евра).

Во првиот квартал од 2019 година, обврските врз основа на директни инвестиции[2] се зголемија за 215,7 милиони евра, како резултат на нето-растот на обврските кај сите

---

[2] Се прикажуваат директни инвестиции во зависност од тоа дали финансиските трансакции создаваат обврска кон или побарување (средства) од странство.

категории: реинвестирана добивка (93,8 милиони евра), сопственички капитал (78,8 милиони евра) и меѓукомпаниски долг (43 милиони евра).

Средствата врз основа на директни инвестиции се зголемија за 194,1 милион евра, главно како резултат на зголемените побарувања врз основа на меѓукомпаниски долг (187,5 милиони евра).

Во првиот квартал од годината, нето-обврските врз основа на портфолио-инвестиции се намалени за 22,3 милиони евра, во најголем дел како резултат на намалените обврски на секторот „држава" кон странство, при откуп на еврообврзници од претходни емисии од страна на домашни субјекти резиденти.

Во разгледуваниот квартал, нето-приливите врз основа на заеми од 19,1 милион евра во најголем дел произлегуваат од нето-приливите кај секторот „депозитни институции" (16,6 милиони евра) и кај останатите сектори[3] (15,5 милиони евра), додека кај секторот „држава" се остварени нето-одливи во износ од 11,9 милиони евра.

Во првиот квартал од годината, нето-приливите од трговски кредити (169,2 милиона евра), директни инвестиции (21,6 милиони евра) и заеми (19,1 милион евра), како и девизните резерви, коишто бележат намалување од 5,6 милиони евра, овозможија финансирање на дефицитот на тековната сметка и на нето-одливите остварени кај останатите компоненти на финансиската сметка.

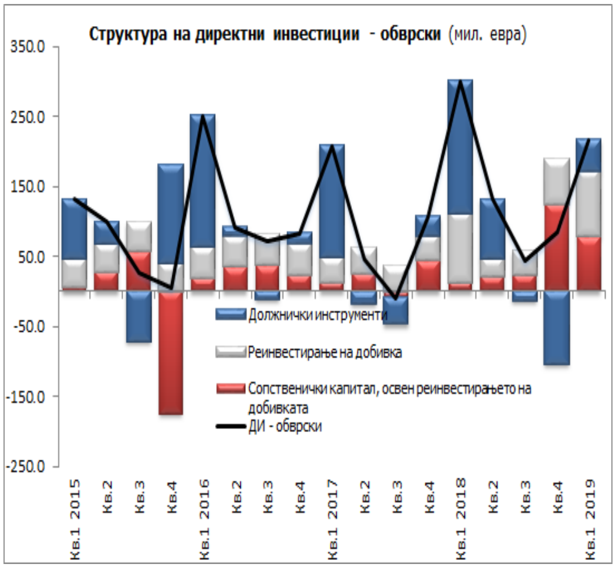

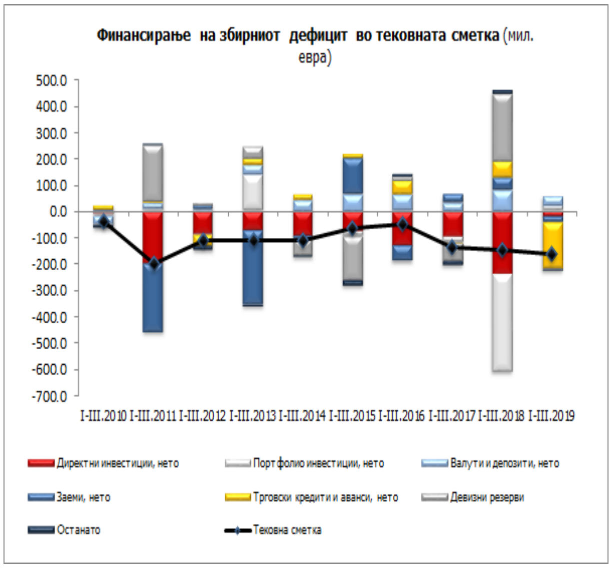

Извор: НБРСМ.

[3] Останатите сектори опфаќаат: останати финансиски институции, нефинансиски претпријатија, домаќинства и непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика

Придружни информации

Временски серии податоци: годишни, квартални и месечни податоци за платниот биланс http://www.nbrm.mk/platen_bilans.nspx

Методолошки појаснувања: http://www.nbrm.mk/platen_bilans.nspx

Следни објавувања: Календар на објавување податоци http://www.nbrm.mk/kalendar_na_objavuvanje_na_podatoci.nspx

Квартален платен биланс: 30 август 2019 (референтен период, заклучно со јуни 2019 година).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 103 (или 110/108).